

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku M. M.

przy uczestnictwie W. G., H. S., B. S., M. B., R. G., M. M., Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo P. oraz Gminy G.

o ustanowienie drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 maja 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania H. S. i B. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w O.

z dnia 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt II Ca (..),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od uczestników H. S. i B. S.

**na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt
złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 12 kwietnia 2016 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się na jej oczywistą zasadność oraz istotne zagadnienie prawne.

W sprawie nie doszło jednak do spełnienia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Skarżący uzasadniając je wskazują, że skarga jest oczywiście zasadna, gdyż ustanowienie drogi koniecznej nastąpiło z naruszeniem przepisu, który reguluje ustanowienie drogi koniecznej. Jednocześnie skarżący formułują zagadnienie prawne dotyczące gradacji ważności przesłanek, od wystąpienia których uzależnione jest ustanowienie drogi koniecznej.

Po pierwsze, jak zostało wyjaśnione w judykaturze Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Ponadto jednoczesne podnoszenie zarzutu oczywistej zasadności skargi stoi w sprzeczności ze sformułowanym, istotnym zdaniem skarżących, zagadnieniem prawnym. Jeżeli w związku z domniemanym naruszeniem przepisu występuje istotne zagadnienie prawne albo powstaje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, to nie może być mowy o oczywistym (rażącym) naruszeniu tego przepisu, prowadzącym do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08, nie publ.).

Po drugie, w sprawie nie doszło także do spełnienia przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego twierdzenie o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2016 r., II PK 247/15, nie publ.). Tymczasem zagadnienie, na które powołują się skarżący, *de facto* nigdy nie budziło sporów. Sąd rozpoznając sprawę o ustanowienie służebności drogi koniecznej winien kierować się przesłankami określonymi w art. 145 § 2 k.c. i uwzględnić interes społeczno – gospodarczy (art. 145 § 3 k.c.). Sądowi pozostawiona jest zatem duża swoboda, która winna opierać się na prawidłowej ocenie stanu faktycznego. Nie sposób jednak ustalić generalnej gradacji ważności przesłanek, o jakich mowa w art. 145 § 2 i 3 k.c. Nie można założyć, że ochrona którejś z nich będzie ważniejsza od pozostałych, bez dokonania subsumpcji tego przepisu do indywidualnie ustalonego dla każdej sprawy stanu faktycznego.

Odnosząc się do obu powoływanych w skardze okoliczności, które w ocenie skarżących mają uzasadniać przyjęcie jej do rozpoznania, należy również zauważyć, że ani kwestia związana z oczywistym naruszeniem prawa, ani problem istotnego zagadnienia prawnego, nie zostały przez uczestników należycie uzasadnione. Dlatego też choć skarga spełnia wymogi formalne, bowiem zawiera „jakiegokolwiek” uzasadnienie wniosku, to także z uwagi na ten fakt nie

zasługuje na przyjęcie. Skarżący winni bowiem przedstawić odpowiedni, wyodrębniony wywód prawny, dla wykazania, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnić, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2015 r., III PK 6/15, nie publ., i z dnia 22 czerwca 2016 r., III UZ 6/16, nie publ.).

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3, art. 98 § 3 w związku z art. 99 i art. 13 § 2 oraz art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c.

j